

Nieuwsbrief

december 2022

Terugblik

We lopen al weer naar het einde van het jaar, de feestdagen voor de deur. De lang verwachte duidelijkheid is nog niet gekomen. Eens te meer reden om je eigen plan te blijven te trekken. Bijsturen is makkelijker dan geen stuur hebben.

In de verschillende gemeentes zijn wij regelmatig voor jullie in gesprek met wethouders en raadsleden. Constant bijpraten over praktische uitwerking van beleid op boerenerf blijft keihard nodig. Onwetendheid en vooringenomenheid bepalen zelfs in onze plattelandsgemeentes regelmatig de toon van het debat.

Zoals u van ons gewend bent, geven we in de december-nieuwsbrief een overzicht van waar we ons als LTO afdeling Oost Achterhoek het afgelopen jaar mee bezig gehouden hebben.

Ik wens iedereen, namens het bestuur, heel goede feestdagen en een heel gezond en succesvol nieuw jaar!

Stefan te Selle

N-Regeling bestemmingsplan Aalten

Een langdurig project waar echter wel langzaam een eindresultaat in zicht is.

We hebben afgelopen herfst een inventarisatie uitgevoerd bij 70 bedrijven die geen NB-vergunning hebben, om in beeld te krijgen wat er bij deze bedrijven eventueel nodig is. Helaas hebben niet alle betrokkenen gereageerd, waaronder ook een aantal actieve bedrijven die er wel degelijk baat bij hebben dat er iets wordt geregeld. Er wordt nu een document opgesteld waarin voor de diverse types bedrijven, te weten de pas-melders, de pas-vergunningen met en zonder depositie toename en de interimmers (bedrijven zonder NB-vergunning), de oplossingsrichting worden aangegeven. Hierover gaan we in gesprek met de wethouder. Als we hierover overeenstemming

kunnen krijgen (wat ik wel verwacht) wordt er door Franca Damen op juridische houdbaarheid getoetst.

Het is helaas niet zo dat dan alle problemen uit de wereld zijn. Er zal bij een aantal bedrijven wel zogenaamd maatwerk moeten worden geleverd. Diegenen die dat betreft zullen persoonlijk worden benaderd over wat te doen. Ondanks dat voor deze bedrijven niet alles is opgelost, kan de besproken oplossingsrichting wel in een bijlage worden opgenomen in het bestemmingsplan. Hierdoor is er wel wat meer zekerheid voor deze bedrijven. Een belangrijke datum voor dit geheel is 1 juli 2023, dan treedt namelijk de nieuwe omgevingswet in werking. Dan moet dit geheel in werking zijn.

Komende januari zullen de overige leden van de commissie Aalten door een medewerker van Locis, bijgepraat worden over dit lastige traject.

Andre Ormel

Collegebesluit Uitstel Tender Zon op land gemeente Aalten

Het Uitnodigingskader zon en wind is in 2021 door de gemeenteraad vastgesteld en geeft aan welke ruimtelijke mogelijkheden er in de gemeente Aalten zijn voor het plaatsen van windmolens en zonnevelden. Bij de vaststelling is een amendement aangenomen voor het uitstellen van de tender (uitgifte) voor zonnevelden. Het uitstel tot ten minste september 2022 is ingevoerd omdat een meerderheid van de gemeenteraad bezwaren heeft tegen zonneparken op goede landbouwgrond. Daarnaast is er ook de verwachting dat er door het plaatsen van zonnepanelen op (bedrijfs)daken de RES doelstelling gehaald kan worden. Een onderzoek naar de kansen van zon op dak is uitgevoerd door LTO voor de 'agrarische' daken en Agem voor de overige bedrijfsdaken. Hieruit blijkt er een groot potentieel aanwezig is voor grootschalig zon op (bedrijfs)daken.

Het advies van het college is om voorlopig geen tender voor zonnevelden uit te schrijven. De doelstelling kan met grootschalig zon op dak worden behaald. Volop in te zetten, binnen de mogelijkheden van het elektriciteitsnet, op grootschalig zon op dak. Hierbij de begeleiding van bedrijven door LTO en Agem voort te zetten. Daarbij zoeken naar mogelijke oplossingen zoals: lokale netten, meer verbruik achter de meter, opwek en verbruik meer bij elkaar brengen, afvlakken van pieken, oostwestopstellingen en investeren in opslag. Voor de reeds aangevraagde zonneparken op landbouwgrond waarvoor Liander reeds toestemming heeft verleend, wordt voorgesteld om deze nu niet te vergunnen.

Het Collegebesluit Uitstel Tender Zon op land is op 29 november vastgesteld door de gemeenteraad, daarmee kan het college verder met de uitvoering van het besluit.

Gerben Obbink

Terugblik ledenavond

Zwier van de Vegte nam ons op onze ledenavond op 23 november mee in de resultaten van praktijkonderzoek op De Marke. Praktische handvatten die elke boer morgen al uit kan voeren, zonder goedkeuring van overheid of financiering van banken. Een veelheid aan onderwerpen kwamen zo voorbij. Van bemesten, bodemkwaliteit en -vruchtbaarheid tot teeltplannen en ruw eiwit niveau van rantsoenen. Met bewezen resultaat en goed voor de portemonnee.

Een geslaagde avond met veel positieve reacties en een heel mooie opkomst van jong en oud. Ook mochten we een mooi aantal AJK leden verwelkomen deze avond!

Stefan te Selle

SPOA

Afgelopen zomer heb ik een stukje geschreven voor de nieuwsbrief over het praktijkonderwijs in Aalten. Daar was ik toen niet heel positief over. Het "groene"praktijk onderwijs op Schaersvoorde was al niet veel en zou nog verder worden afgebouwd, ondanks grote bezwaren van de docenten.

Inmiddels zijn we een half jaar verder en is er op schaersvoorde omtrent het groen onderwijs wel iets veranderd. Er is een nieuwe conrector aangesteld, welke veel meer waarde hecht aan groen onderwijs. Er wordt dan ook geprobeerd om het groen onderwijs weer op te pakken.

Binnenkort (19 december) hebben we het het SPOA (stichting praktijk onderwijs) overleg hierover met enkele docenten en de nieuwe conrector. Wordt vervolgd

André Ormel

Zomeravondexcursie afdeling Oude IJsselstreek.

Het was al weer enkele jaren geleden dat we onze leden voor de traditionele zomeravondexcursie uit konden nodigen. Gehinderd door (natuurlijk) Corona was dat al veel te lang geleden, maar nu kon het dan weer!! We hadden dan ook tijd genoeg gehad om over een locatie na te denken, en dit was dan de familie Messing, op de Bonteburg. Laurens en Wilma hebben op een voormalig akkerbouwbedrijf een insectenboerderij opgestart, en daar waren we van harte welkom.

Op de deel werd door Laurens een presentatie gedaan voor een twintigtal belangstellenden, over de in's en out's van het produceren van meelwormen. Voor menigeen een onbekende tak van sport, maar daarom des te interessanter. Uit het verhaal bleek wel dat dit pionierswerk is, waar weinig van bekend is en menigeen ook erg individueel aan de gang is. Er is maar een kleine afzetmarkt voor, die dan ook erg gevoelig is voor prijschommelingen. Grote investeringen zijn dan ook risicovol, en het werk bestaat (nog) veel uit handwerk. Dat bleek ook bij het bezoek aan de cellen waar de productie plaats vindt. Een indrukwekkende hoeveelheid aan kratten, geplaatst in cellen waar de leeftijdsgroepen zoveel mogelijk bij elkaar worden gehouden. Samen met een collega gaf Laurens uitleg over hetgeen we konden zien. Erg de moeite waard, zo bleek uit de reacties van de aanwezigen. Met moeite kreeg de organisatie de mensen weer op de deel, waar ondergetekende de familie Messing bedankte voor de gastvrije ontvangst, en de uitgebreide toelichting op hun bedrijf. Naderhand was er nog tijd voor een hapje en een drankje op de deel, en zo werd de gezelligheid die we in de loop van de avond toch al hadden, nog een poos voortgezet..

Afdeling Oude IJsselstreek, Jos Barink.

Vitaal platteland Winterswijk

De afgelopen periode is er door de overheden, (gemeente, waterschap, provincie) invulling gegeven aan de organisatie rondom de gebiedsgerichte aanpak voor de gemeente Winterswijk. Vanuit het WCL is hier ook over meegedacht. Ook het ministerie van LNV is betrokken bij de aanpak, welke het stempel pilot heeft gekregen vanuit de provincie. De opgaven die in beeld zijn gekomen om te zoeken naar oplossingen zijn divers: landbouw, water, natuur, grondgebruik, wonen, werken en recreatie. De opgaven en werkwijzen zijn opgenomen in een intentieovereenkomst en startnotie, hierin staan geen harde opgaven of criteria. Er is de wet stikstofreductie en natuurherstel, het 7e actieprogramma nitraat en we hebben de kaderrichtlijn water, maar hoe deze exact uitpakken hier in de regio is nog niet bekend. Gedurende het proces zal dit wel ingevuld worden. Voor de planvorming wordt er gewerkt naar een eind medio 2024. Uitvoering zal volgen en is onder meer afhankelijk van budget. Eén van eerste acties die uitgevoerd zal worden is een verkenning van de huidige landbouw. Hierbij gaan we verder dan een bureaustudie waarin alleen naar de cijfers wordt gekeken. Komende winter/voorjaar zullen er gesprekken plaatsvinden door een externe partij met de agrarische ondernemers in het buitengebied. Dit zal een beeld opleveren voor nu en een doorkijk naar de toekomst. Dit zal een vertrekpunt zijn om verder te gaan bekijken waar kansen en knelpunten liggen voor de landbouw. Voor de gebiedsaanpak is er een gebiedsteam en een bestuurlijke gebiedstafel ingericht. Het gebiedsteam vormt het hart van de samenwerking. In dit team vinden de inhoudelijke discussie en de discussie over de te maken belangenafweging plaats. Het gebiedsteam bestaat uit de overheden en vertegenwoordigers van de gebiedspartners. Het gebiedsteam doet voorstellen aan de bestuurlijke gebiedstafel en legt besluiten voor aan de betrokken overheden. De bestuurlijke gebiedstafel heeft een

onafhankelijk voorzitter, Paul van Erkelens. Sommigen zullen hem nog kennen als burgemeester van Winterswijk. Verder bestaat deze uit wethouder Wassink, een gedeputeerde vanuit provincie, de heemraad van WRIJ, vanuit WCL 4 personen voor landbouw, leefbaarheid en natuur en het ministerie van LNV schuiven aan. Het doel voor dit project is een economisch, sociaal en ecologisch perspectief. Om verder op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in het proces is het mogelijk om je aan te melden voor de nieuwsbrief door een mail te sturen naar vitaalplatteland@winterswijk.nl.

Rudie te Selle

In gesprek met D66 Winterswijk

Eind november hebben we een gesprek gehad met de lokale afvaardiging van D66. Hierbij hebben we zowel lokale als landelijke thema's besproken. Met name rondom de gebiedsgerichte aanpak waren er vragen. Het viel ons mee dat er kennis is over onze sector en het buitengebied bij de lokale afdeling. Een gezonde balans tussen de verschillende sectoren in het buitengebied is een overeenkomst die we delen. Over de invulling van deze balans verschillen we wel van mening. De actualiteit in de regio zoals ontwikkelingen die we op ons af zien komen hebben we aangeduid. Ook de landelijke thema's hebben we doorgenomen waarbij we qua opvattingen verschillen over hoe verder met de agrarische sector. De landelijke D66 lijn valt de lokale afdeling niet af, ruimte voor nuance lijkt er hier wel te zijn. We hebben aangegeven ze dit geluid ook hoger in de partij moeten laten horen.

Commissie Winterswijk

Bestuursleden LTO Oost Achterhoek

Stefan te Selle – Voorzitter	T 06-55700534
Jennifer de Jong – Secretaris.....	T 06-12123177
Liesbeth Prinsen-te Peele – Penningmeester	T 06-22754602
Pascal Klein Holkenborg	T 06-46546678
Gerben Obbink	T 06-20905048
Rudie te Selle	T 06-12082019
Mark Wenneger.....	T 06-22174036
André Wikkerink	T 06-13445454
André Ormel.....	T 06-30565311

Onze sponsors voor 2022

Belangenbehartiging LTO Oost Achterhoek 2022

Oost Achterhoek Algemeen

- In maart was onze ALV, gelukkig weer een fysieke bijeenkomst. Sander Fisser is gestopt als bestuurslid en Gerben Obbink herkozen voor een periode van 4 jaar.
- Als bestuur zijn we aan de slag gegaan om onze organisatiestructuur te evalueren. De gemeentelijke commissies zijn daar onderdeel van. Uitwerking daarvan volgt in de tijd. Voor 2023 staat dit verder op de agenda.
- Naast diverse trekkers zijn we met een bus vol leden afgereisd naar Stroe voor de landelijke protestdag op 22 juni
- 23 november hadden we een geslaagde ledenavond vol met praktische tips op het boerenfront.
- Er is veelvuldig en nauw contact met het regiobestuur, met name m.b.t. aanpak stikstof. Er is hierover regelmatig afstemming met andere afdelingen.
- Regelmatig overleg over Gelders Maatregelen Stikstof in het Gelderse collectief en het gebiedsproces Achterhoek.
- **Luisterend oor..** Evenals onze collega's in de andere gemeentes proberen we altijd een luisterend oor te bieden, ook als men het oneens is met het landelijk beleid.

Gemeente Aalten

- Excursie bij familie Haring met wormenkwekerij en aansluitend Barbecue.
- Afvaardiging vanuit LTO in het DB van de SAAP.
- Overleg met de gemeente over de Regeling Stikstof depositie in het bestemmingsplan. Met de Regeling Stikstof van de gemeente komt een groot aantal bedrijven in de knel met de NB vergunning of PAS melding. LTO heeft het initiatief genomen om hier een oplossing voor te zoeken die ook juridisch overeind blijft.
- Afgelopen jaar zijn er diverse percelen geruild door Frans Baack onze kavelruil coördinator.
- Overleg met politieke partijen voor vervolg op uitstel grootschalige zonneparken en afstemming van het project "Zon op dak" in het buitengebied.
- LTO is betrokken bij het KeurmerkVeiligBuitenGebied in Aalten.
- Uitvoering project "ondersteuning van de toekomstige generatie boeren in de gemeente Aalten vanuit de oude CBTB gelden. Bij het behalen van een trekkerrijbewijs 250,- euro en bij bedrijfsovername 1.000,-.
- Veel contact met het AJK.
- Het jaarlijkse scholenproject om de groepen 7 en 8 van de basisscholen te laten zien wat er gebeurt op een boerderij.
- Kennismaking gemeenteraad en wethouders op melkveebedrijf, bijpraten actualiteiten en excursie over het bedrijf.
- Overleg met Provincie en Cumela om te zorgen dat het landbouwverkeer op de N318 kan blijven.
- Overleg SPOA-Schaersvoorde om te komen tot een beter groen onderwijs in Aalten.

Gemeente Oost Gelre

- Noordtak Betuweroute: We zijn tegen een nieuwe doorsnijding door de Achterhoek en hebben ons aangesloten bij de actiegroep 'Noordtak Nee'.

- Oversteek N18: Inzet voor een veilige oversteek tussen Groenlo en Lievelede en deelname in gemeentelijke overleggroep.
- Omgevingsvisie: Input geleverd voor de Omgevingsvisie in het kader van de Omgevingswet.
- Veilig Buitengebied: Deelname aan de gemeentelijke werkgroep Veilig Buitengebied.
- Nieuwe Raad en College: Een goed bezochte kennismakingsbijeenkomst georganiseerd met aansluitend een excursie op een akkerbouwbedrijf voor (nieuwe) raads- en collegeleden.
- Stikstofbeleid: Raad heeft een motie aangenomen tegen stikstofbeleid.
- Kavelruil: Ook dit jaar nog enkele ruilingen gerealiseerd.
- Deltaplan Agrarisch Water: Succesvol project (ca. 30 stuwtjes gerealiseerd), krijgt nu een vervolg en gaat GLB Pilot Lievelede / Vragender heten. O.a. waterkwaliteit wordt meegenomen in dit project.
- Pilot aanvalsplan Landschap: Gemeentelijk project waarbij we nog aan tafel zitten en waarbij we ons afvragen wat dit voor onze sector betekent.
- Droebelbeleid: Dit beleid zorgt voor extra bebouwing in het buitengebied. Wij hebben hier bedenkingen over. Bestaande, blijvende bedrijven kunnen in de toekomst te maken krijgen met beperkingen of zelfs 'op slot' gezet worden.
- Overleg met College: Ook dit jaar is er weer een regulier overleg geweest met het College van B&W.

Gemeente Oude IJsselstreek

- **Beleidsregels plussenbeleid:** In 2017 heeft de provincie het plussenbeleid vastgesteld. Vervolgens is het aan de gemeente om deze voorwaarden verder uit te werken in beleidsregels. Na herhaaldelijk aandringen van onze kant is in 2022 het beleidsplan aangenomen door de gemeente en biedt dit mogelijkheden voor uitbreiding van het bouwblok van intensieve veehouderijen.
- **Zwarte Veen:** In 2022 hebben we onze bezwaren over het Zwarte Veen onder de aandacht gebracht bij de gemeente. Helaas was hiervoor geen gehoor. LTO Oude IJsselstreek heeft 16 november ingesproken tijdens een commissievergadering van de gemeente.
- **Betreffende Zonneparken en Bomen verordening:** Een commissielid heeft nogmaals duidelijk gemaakt dat eerst de daken vol met zonnepanelen moeten en andere mogelijkheden onderzocht moeten worden. Landbouwgrond is nodig voor voedsel productie en er is verzocht om de zonnelader toe te gaan passen. Het lijkt erop dat het college voet bij stuk houdt. Oude IJsselstreek wijst de aangevraagde zonneparken af maar nieuwe aanvragen voor zonneparken worden weer in behandeling genomen.
- **Bomenverordening:** In de gemeente Oude IJsselstreek willen ze de afstand van de wettelijke 2 meter voor de bomen tot de erfgrans terugbrengen naar 1 meter en hagen van 50 cm naar nihil. Omdat ze anders op veel plaatsen, met name langs de

wegen geen bomen kunnen planten of herplanten. Hierover hebben we ook ingesproken tijdens de commissievergadering en aangegeven dat dit problemen geeft met productievermindering door schaduw, water onttrekking door de bomen en problemen met RVO. Na de vergadering hebben we nog hierover met de wethouder gesproken en n.a.v. dit gesprek zijn we uitgenodigd voor een gesprek met wethouder Ankersmit en mevr. Vos. De wethouder kwam met een voorstel. Hagen in de bebouwde kom op nihil en in het buitengebied op een afstand van 50 cm. van de erfgrans. Voor bomen komt de afstand op een meter met uitzondering als een aangrenzend perceel agrarisch is dan blijft de afstand 2 meter. Bomen die gekapt worden en nu ook niet op 2 meter staan dan mag herplant op dezelfde afstand als de boom nu ook staat. Dit voorstel komt in de commissievergadering van januari weer terug.

- **Plattelandsraad:** Enkele commissieleden zijn naar een bijeenkomst geweest om de Plattelandsraad weer op te starten. De eerste stap is nu zoeken naar een neutrale voorzitter. Weet je iemand of wil je zelf als neutrale voorzitter optreden. Geef het door aan André Wikkerink.
- **Gemeente**
  - Kennismaken met het nieuwe collega staat voor januari op de agenda.
  - Voor de toekomst worden er structureel 2 reguliere bijeenkomsten met de wethouders ingepland. Ook is er afgesproken dat we vaker op voorhand met ambtenaren in gesprek gaan als het gaat om agrarische zaken.

Gemeente Winterswijk

- **WCL:** Enkele bestuursleden vanuit Winterswijk hebben zitting in het WCL-bestuur. De stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Dit jaar is er een WCL 2.0 opgezet, met een nieuwe structuur, een nieuwe voorzitter (niet de wethouder) en meer gebruik makend van (tijdelijke) werkgroepen. De huidige vorm was verouderd en juridisch niet meer van deze tijd.
- **Gebieds Gerichte Aanpak Winterswijk** Provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel, Stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk (WCL, met goede vertegenwoordiging vanuit LTO) en de gemeente Winterswijk maken een doorstart met de Gebiedsaanpak Vitaal Platteland Winterswijk. Voor de gebiedsaanpak hebben we een gebiedsteam en een bestuurlijke gebiedstafel ingericht. Doel is een toekomstbestendig buitengebied. sociaal, economisch en ecologisch toekomstperspectief. Behoud, herstel en ontwikkeling van het landschap en de leefbaarheid staan daarbij centraal. Voor ons als LTO is uiteraard de stikstofproblematiek en kaderrichtlijn water de grootste zorg.
- **Folieactie:** Op 4 juni is de jaarlijkse folieactie gehouden. De folieactie is een WCL-project dat door LTO met o.a. mankracht wordt ondersteund. Er is weer goed gebruik gemaakt van de mogelijkheid om landbouwplastic en folie te brengen. Weliswaar net als de laatste 2 jaar wel tegen vergoeding.
- **Zonneparken:** LTO is nog steeds tegen ontwikkeling van zonneparken op landbouwgrond in Winterswijk. Het

zonnepark aan de Masterveld lijkt er echter wel te komen, ondanks o.a. een beroepschrift van LTO.

- **Met de klas de boer op:** is weer opgestart na de corona periode. De Eerste klas is te gast geweest op het bedrijf van Stefan te Selle.
- **PeGeWe fietsvierdaagse:** Tijdens de fietsvierdaagse op 29 juli is er door LTO weer een stopplaats georganiseerd. Dit jaar is er een stopplaats georganiseerd bij Geert Toebees in Ratum. Ca. 140 mensen namen deel.
- **Uitwisseling met Bauernverband Vardingholt:** Dit jaar hebben we onze landbouwvertegenwoordigers uit Duitsland weer kunnen ontvangen. Dit hebben we georganiseerd op het melkveebedrijf van Michel Tiggeloven in Meddo. Daar hebben volgend op een rondleiding een presentatie van Stefan te Selle gehad over het VKA, en de stikstofproblematiek. De oosterburen volgend dit proces ook met verbazing, maar vrezen ook voor krachten binnen hun eigen landsgrenzen die hier een voorbeeld aan willen nemen.
- **Keukentafel gesprekken met politiek.** Verschillende politieke partijen zijn dit jaar op bezoek geweest bij Rudie te Selle. O.a. PVDA en D66. Tevens zijn we met de commissie op bezoek geweest bij Wethouder Wim Wassink. Het is een goede manier om op een bedrijf de partijen die landelijk soms ander geluid laten horen mee te nemen in je verhaal en je problemen. De lokale bestuurders geven aan dat het toch best verhelderend is.